

France Prešeren:

KRST PRI SAVICI

LITERARNA PERSPEKTIVA

Kraj dogajanja

Gorenjska, Bohinj, Bled, Oglej.

Čas dogajanja

V času pokristjanjevanja, 8. stoletje.

Literarne osebe

Osebe, ki nastopajo v zgodbi so: Valjhun, Črtomir, Črtomirovi soborci, nasprotniki, Bogomila, Staroslav, duhovnik,

KARAKTERIZACIJA LITERARNIH OSEB

Črtomir

Je mlad, pogumen voditelj, spreten vojščak, pripravljen se je boriti za vero svojih staršev verjame v svobodo in je zanjo pripravljen umreti, tega pa ne pričakuje od soborcev. Zvest je svoji izvoljenki, to je tudi razlog, da ob jezeru ne naredi samomora.

Bogomila

Je mlado, 16-letno dekle, ki še nima izkušenj v ljubezni. Po obleganjih številnih snubcev se zaljubi šele v Črtomira. Z očetom sama živita na Blejskem otoku in skrbita za svetišče boginje Žive. Krščansko vero sprejme, saj verjame, da bo to pomagalo Črtomiru preživeti spopade z nasprotniki. S tem dejanjem se žrtvuje, saj verjame, da bo njuna ljubezen ponovno zacvetela v nebesih.

Duhovnik

Verjame, da tako Valjhun s svojo vojsko, kot pogani, delajo veliko napako, ko se morijo med seboj, saj vera uči, da se morajo ljudje ljubiti med seboj in delati dobro. Na prijazen način Črtomira prepriča, da je krščanska vera dobra, saj širi ljubezen, mir in spravo.

LITERARNA ZGODBA ali FABULA

Matiju Čopu

Krst pri Savici je posvečen Matiju Čopu, Prešernovemu prijatelju, ki je premlad umrl. Pesnik ga pogreša in upa, da se bosta kot Črtomir in Bogomila srečala v nebesih.

Uvod

Na začetku nam pesnik pove, da v deželi poteka boj med kristjani (Valjhun s svojo vojsko) in pogani (Črtomir s svojimi soborci). Pogani se umaknejo v Ajdovski grad pri Bohinjski Bistrici, obkolijo pa jih sovražniki, ki ne morejo vdreti v grad. Po šestih mesecih boja poganom zmanjka hrane, zato jih Črtomir nagovori. Po pravici jim pove, da so zaloge pošle in bodo morali zapustiti zavetišče. Soborcem da na izbiro, naj se predajo ali pa se bojujejo do konca. Sam pravi, da se bo bojeval, ker je raje umre kot služi tujcem. Vsi se odločijo da ostanejo z njim in zvečer, ko bo nevihta in bo sovražnik v svojih kočah, poskušajo zbežati v bližnji gozd. Njihov načrt pade v vodo, saj ima Valjhun iste namene in se med nevihto ne umakne v zavetje. Ko poskušajo zbežati se razvname strašni boj in od poganov ne preživi nihče, razen Črtomira.

Krst

Ko Črtomir stoji ob Bohinjskem jezeru ga pesnik primerja z jezerom, na zunaj zgleda spokojno, v njem pa bije hud boj. Črtomir se ob jezeru spominja, kako se je odpravil na Blejski otok, kjer je stala podoba boginje Žive. Na otoku sta živela Staroslav in njegova hči Bogomila. Črtomir in Bogomila sta se zaljubila in srečno živela celo leto, potem pa je napočil čas ločitve. Valjhun je prišel s svojo vojsko in Črtomir se je moral v boj. Sedaj premagan stoji ob jezeru in razmišlja o samomoru. Vendar ga nekaj ustavi - želi izvedeti kaj se je zgodilo z ljubljeno Bogomilo. Takrat mimo njega privesla ribič in ga opomni, da ga iščejo kristjani ter ga povabi v čoln. Odpelje ga na varno in mu ponudi hrano. Črtomir se mu želi oddolžiti. Spomni se, da ima Staroslav shranjeno njegovo zlato, zato pošlje ribiča ponj in naj vpraša ali je Bogomila še živa. Drugi dan se ribič vrne, s seboj pa pripelje Bogomilo, Staroslava in duhovnika. Črtomir je ves presrečen, ker zopet vidi svojo ljubezen. Bogomila pa mu pove, da je spoznala duhovnika, ki ji je predstavil krščansko vero in jo krstil. Ta tudi Črtomiru pove, da si Valjhun narobe razlaga krščanstvo in ga širi z orožjem. Krščanstvo namreč uči, da morajo vsi ljudje na svetu opravljati dobra dela in ljubiti sočloveka. Takrat Črtomir spozna, da se je motil in sprejme krščanstvo. Misli, da se lahko sedaj poroči z Bogomilo, ta pa mu pove da bosta lahko združena šele v nebesih. Bogu

je obljubila nedolžnost, ko je molila zanj in za njegovo življenje. Takrat Črtomir sklene, da bo postal duhovnik in se odpravi v Oglej. Preden odide ima Bogomila zanj še eno prošnjo. Želi, da se krsti in se tako odpove poganstvu. Črtomir se pusti krstiti, potem pa postane duhovnik in z Bogomilo se na tem svetu ne vidita več.

LITERARNA TEMA

Ljudska, narodna, zgodovinska, verska.

LITERARNI MOTIV

Spopadi med pogani in kristjani.

LITERARNO SPOROČILO

Bolje je umreti svoboden, kot biti živ, vendar pod tujo oblastjo. Krščanstvo je edina prava vera.

LITERARNA IDEJA

Širjenje krščanstva na Slovenskem.

LITERARNO OBDOBJE

Obdobje romantike, pesem izšla l. 1839

LITERARNA VRSTA

Umetniško lirsko-epska pesnitev.

JEZIK IN SLOG

Jezik je starinski. Pesem obsega tri dele: -Posvetilo Matiji Čopu (obsega dve kvartini in dve tercini)
-Uvod (obsega 26 tercin)
-Krst (obsega 53 stanc – rima abababcc).